

СТАНОВИЩЕ

от доктор Гургана Вълчева Танева, доцент в ПУ „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност ‘доцент’

на СУ „Св. Климент Охридски“

по област на висше образование: 3.8. *Икономика*

професионално направление: Икономика (Приложение на изчислителните методи във
финансите и икономиката (финансови кризи и финтех))

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 30. от 15.04.2022 г. и в интернет страницата на СУ "Климент Охридски" за нуждите на катедра *Статистика и иконометрия* към Стопанския факултет, като единствен кандидат участва: **асистент доктор Деян Василев Радев** от СУ „Св. Климент Охридски“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

1.1. *Ангажираност към процедурата*

Със заповед Заповед №РД-38-275/06.06.2022 г. на Ректора на СУ "Св. Климент Охридски" съм определена за член на научното жури на посочения по-горе конкурс

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат – асистент доктор Деян Василев Радев от СУ „Св. Климент Охридски“.

1.2. *Процедура и представени документи за конкурса*

Представеният от Деян Василев Радев комплект от материали на електронен носител **е в съответствие** с Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Климент Охридски“. Освен това са представени и допълнителни документи, които се явяват доказателствен материал за научноизследователската дейност и постиженията на кандидата в областта на Финансови кризи, финтех и дигитализация, банкови регулации и финансова стабилност, системен риск и др. Кандидатът **е спазил процедурата** на конкурса.

Представеният от ас. д-р Деян Радев комплект материали на електронен носител включва следните най-важни документи: 1. *Молба до ректора за допускане до участие в конкурса*; 2. *Автобиография по европейски формат*; 3. *Диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“*; 4. *Диплома за образователна и научна степен „доктор“*; 5. *Списък на научните трудове*; 6. *Справка за спазване на минималните национални изисквания /изготвена от кандидата/*; 7. *Справка за оригиналните научни приноси на ад. д-р Деян Радев*; 8. *Справка за показателите по чл. 112, ал. 2 с доказателствения материал*; 9. *Анотации на материалите, включително самооценка на приносите на български и английски език*; 10. *Държавен вестник с обявата на конкурса*; 11. *Документи (удостоверения) за трудов стаж*; 12. *Документи за учебна работа: учебна и лекционна ангажираност и други форми на учебна дейност*; 13. *Други документи: участия в проекти, сертификати и др.*; 14. *Документи за научноизследователска дейност: монографии; студии, глава от книги и др.; цитирания; участие в научноизследователски проекти.*

1.3. Научни трудове

Деян Радев е приложил списъци с общо 16 научни труда, свързани с ПН 3.8 Икономика (Приложение на изчислителните методи във финансите и икономиката (финансови кризи и финтех)). Научните трудове, които подлежат на становище и се отчитат при крайната оценка са общо 5, от които 2 монографии, 2 студии и 1 глава от книга. Всички други материали са свързани косвено с професионалното направление, те очертават широтата на интересите, богатството и качеството на цялостната научна, учебна и административна дейност на кандидата и също се вземат под внимание в крайната оценка.

1.4. Научноизследователски награди и постижения

Към документите кандидатът е представил и списък с научни награди и изследователски грантове: 1) Грантове на Деян Радев, получени в България и чужбина за периода 2006-2016 г. (8 броя); 2) Награди, получени в чужбина през 2014 г. (2 бр.). 3) Участия в изследователски проекти в периода 2015-2022 г. (7 бр.)

1.5. Съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ и с допълнителните изисквания на Стопанския факултет към СУ „Св. Климент Охридски“

От „Справката за съответствие на научната продукция с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, приложена към документите за конкурса, както и от доказателствения материал се вижда, че ас. д-р Деян Радев **изпълнява необходимите изисквания**, като в някои от показателите значително ги надхвърля. Документите **отговарят** на допълнителните изисквания на Стопанския факултет.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Деян Радев е роден през 1983 г. През 2006 г. завършва СУ „Св. Климент Охридски“, придобивайки ОКС „Бакалавър“. През 2008 г. придобива ОКС „Магистър“ по Международни Икономически Отношения в Университет Констанц, Германия. През 2013 г. защитава дисертационен труд и придобива ОНС „доктор“ по Икономика в Университет Гьоте Франкфурт, Германия. Тема на дисертационния труд: *Systemic Risk and Contagion in the European Union*. Трудовият стаж на кандидата е в областта на финансите и иконометрията – от 2012 - до сега като преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“ придобива степента асистент. Кандидатът се изявява и като изследовател и координатор *Digital Euro Association*, Франкфурт, Германия (от февруари 2022 г. до момента) и Изследовател R1 по ННП „Петър Берон и НИЕ“ (от декември 2019 г. до момента). Изследователският опит на д-р Радев от 2009 г. до 2020 г. преминава през редица заемани позиции като асистент-професор, икономист и консултант в Европейската централна банка, различни университети и изследователски центрове в чужбина, които му позволяват да усъвършенства своята експертиза в областта на финансите. Получил е множество награди, дипломи и сертификати за научноизследователски постижения и проектна дейност. Ас. д-р Деян Радев е извеждал лекционни курсове в Бакалавърски програми на Университет Бон по „Емпирични корпоративни финанси“ и в Докторантска програма на *Bonn Graduate School of Economics*: Лекции на докторантски курс „Теми по финансова икономика: Емпирично банкиране“. Организиран е панели, презентации и участия на гост-лектори за решаване на практически казуси, в рамките на курсове в СУ „Св. Климент

Охридски“. Деян Радков е създател и съорганизатор на хакатона *From Zero to FinTech* заедно с Българската финтех асоциация. Член е на *Digital Euro Association*.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

3.1. Учебно-педагогическа дейност и подготовка на кандидата

Справката за аудиторната заетост (АЗ) на ас. д-р Деян Радев показва аудиторна заетост, надхвърляща изискуемия минимум по професионалното направление: за учебна 2021/2022 година общо 420 часа АЗ, приравнена към упражнения в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“. Кандидатът извежда общо 2 лекционни курса по различни теоретични и практически учебни дисциплини от ОКС „Магистър“. Ас. д-р Деян Радев разработва нови лекционни курсове и упражнения, които са включени в учебния план на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“: *Финтех и Е-Банкиране* (на английски език) в МП „Финанси, инвестиции и финтех“ ; *Принципи на банкирането и регулаторното управление на риска* (на английски език) в МП „Приложна иконометрия и икономическо моделиране“ и курс *Емпирични методи във финансите* (на английски език) в МП „Приложна иконометрия и икономическо моделиране“.

Автор е на две монографии, 4 студии в Scopus и на 7 глави от монографии в Scopus. Основният хабилитационен труд е *Economic Crises and Financial Contagion*. В него авторът разкрива етапите и технологиите за измерване на системния риск, преноса на финансовите кризи от дадена финансова система към друга реална икономика.

3.2. Характеристика на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Научната проблематика на ас. д-р Деян Радев е насочена предимно към изследване на банковите регулации, финансовите кризи и измерване на системния риск, което е в пряка връзка с научното направление и специалността на обявения конкурс.

Монографичният труд *Economic Crises and Financial Contagion* е с общ обем 120 стр. Цитирани са над 90 източника. Още в началото текстът се характеризира с лек и четивен стил. Основната идея на научния труд на автора е да се анализират финансовите ефекти на интеграционните процеси и произхождащите от тях рискове между пазарите на Западна Европа (*Western Europe (WE)*) и Централна и Източна Европа (*Central and Eastern Europe (CEE)*). Във втора глава авторът поставя важния проблем за взаимодействието между пазарите в WE и CEE, представяйки по интригуващ начин контрастните идейно-субективистки и обективистки концепции, свързани с процесите на финансова интеграция и произхождащото от това трансгранично заразяване и пренос на кризисни състояния. Д-р Радев прави анализ на риска чрез приложения в трета глава модел за измерване на финансовото заразяване чрез *Copula Approach* и по-конкретно следвайки модела на *Rodriguez (2007)*. Използвайки този модел за анализ, авторът обоснова изразява своята собствена позиция, която става отправна точка в по-нататъшната работа в изследването. В начина на писане и аргументацията в другите части на монографията се чувства богатият академичен и практически опит на кандидата, теоретичната ерудиция и рефлексивно преживяната и осмислена многопластова проблематика, до която се докосва като изследовател. Това дава вярна основа за научните изследвания на д-р Радев в изследване на финансовите кризи и измерване на системния риск в периоди на висока и ниска волатилност на пазара. Авторът аргументирано доказва каква е корелацията между кризисните състояния на два пазара и вероятността тези пазари да се намират едновременно в период на растеж или на криза, като в четвърта глава на монографич-

ния си труд той представя приложението на методологията, извеждайки обобщения относно структурната зависимост между фондовите пазари на Западна Европа, от една страна и Централна и Източна Европа, от друга. Основните изводи на д-р Радев се центрират върху нарастване на зависимостта между западноевропейските пазари и тези на Централна и Източна Европа по време на силна волатилност на пазарите в условия на кризисни периоди.

Във втората представена монография *Measuring Systemic Risk* авторът поставя важния въпрос за измерване на системния риск от банкрут на правителства и банки. В нея са обосновани приносите на автора, свързани с Измерителя на система крехкост (*Systemic Fragility Measure*), който се прилага от ЕЦБ и Европейският съвет за системен риск от 2012 г. насам. В представените научни изследвания се чувства професионалната рефлексия и опит на автора.

Представените в подкрепа на основния труд студии и показват широките научни и разностранни интереси на кандидата. Те допълват общата представа за задълбоченост и научна проникновеност, ориентирани към една актуална проблематика. В едно от представените изследвания (*Implications Of The Digital Euro For Monetary Policy Transmission Outside The Euro Area*) д-р Радев, анализира последиците върху паричната политика на ЕЦБ от въвеждането дигиталното евро.

В обобщение, в своята научна и преподавателска дейност д-р Деян Радев успява да постигне научните и педагогическите цели, които си поставя. Научноизследователската дейност и приноси на кандидата представляват интерес и имат практическа приложност, както за финансови институции, така и за преподаващи и изучаващи финанси. Съчетанието, от една страна, на научен изследовател, който търси научните основания на проблемите в своята професионална област и от друга страна, на преподавател, ни представя Деян Радев като човек с високо ниво на научноизследователска и педагогическа компетентност, който е самокритичен, умее да се самоусъвършенства и успешно да предава на своите студенти професионални знания и умения.

3.3. Оценка на научноизследователската дейност на кандидата

Предвид характера на конкурса документите, свързани с научноизследователската дейност и постижения имат особена тежест в общата комплексна оценка. От представените доказателствени материали става видно, че кандидатът е активен и успешен финансист в областта на финансовите кризи, банковите регулации, измерване на системния риск, монетарната политика и др. с множество национални и международни участия. Ас. д-р Деян Радев е получил значителен брой награди, дипломи и сертификати за участия в различни национални и международни проекти, конкурси и научноизследователски участия. Тези данни показват сериозна активност и значителен обществен отзвук за изявите на кандидата.

3.4. Цитирания и приноси

Цитиранията на научните трудове на кандидата покриват минималните изисквания.

Приносите на ас. д-р Деян Радев са предимно в областта на теорията и практиката на финансовите кризи (пренос на финансови шокове от една финансова система в друга и към реалната икономика), банковите регулации, измерване на системен риск и макроикономическите ефекти от въвеждането на дигитално евро в Еврозоната. Участвайки в международни конкурси ас. д-р Деян Радев дава своя реален принос за престижа на българската научноизследователска дейност.

Запознавайки се с документите, представящи научната продукция ас. д-р Деян Радев констатирам, че **няма плагиатство и че са оригинално дело на автора**. Считам, че приносите в научните трудове са реални. Те **са дело на кандидата и негова лична заслуга**.

4. Критични забележки и препоръки

Като препоръка за бъдеща работа, имайки предвид богатия педагогически и научноизследователски опит на ас. д-р Деян Радев считам, че той би могъл успешно да състави и издаде учебник и/или учебно пособие, които да подпомогнат обучението на студентите в конкретните направления. То би било полезно за студентите и въобще за обучаващите се в тази трудна и интердисциплинарна научна област.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от ас. д-р Деян Радев **отговарят на всички изисквания** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’, от които се вижда задълбочеността и научният подход, който той използва в своята преподавателска дейност. Доказателственият материал, свързан с научноизследователската дейност, както в количествено, така и в качествено отношение, представя пред нас един несъмнен професионалист. В работите на кандидата има оригинални научни и практико-приложни приноси, които са получили признание в професионалните среди. Много от теоретичните разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. По тази причина крайната ми комплексна оценка за цялостната научна, художествена, учебна и административна дейности **е положителна**.

Постигнатите от ас. д-р Деян Радев резултати в учебната и научно-изследователската дейност напълно **съответстват и изпълняват** минималните национални изисквания и допълнителните изисквания на Стопанския факултет, приети във връзка с Правилника на СУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и анализа на тяхната значимост, както и на съдържанията се в тях научни и научно-приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна оценка** и да **препоръчам** на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Стопанския факултет **за избор на ас. д-р Деян Радев** за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.8 Икономика.

01.08.2022 г.

Изготвил становището: .....

/доц. д-р Гергана Танева/